

این متن از سایت دانشنامه حوزوی "ویکی فقه" اخذ شده است.
برای آشنایی و استفاده بیشتر به نشانی www.wikifeqh.ir مراجعه فرمایید.

اعمال

کلیدواژه: مرگ ، اعمال، عالم برزخ ، عذاب ، روح و ریحان، مؤمن ، سکرَات مرگ.

پرسش: در آخر **سوره واقعه** اشاره شده است که بلافاصله بعد از مرگ انسان نتیجه اعمال خود را می بیند که یا در رفاه کامل واقع می شود و یا در عذاب جحیم، و از طرف دیگر بحث **سکرَات مرگ** مطرح است که حتی پیامبران را نیز شامل می شود، جمع بین این دو را چگونه ارزیابی می نماید؟

پاسخ: آیات ۸۳ تا ۸۷ سوره واقعه (۵۶) به قبل از مرگ اشاره دارد؛ اما آیات بعدی همین سوره که در مورد **بهشت** و **جهنم** است، در ارتباط با عوالم بعد از مرگ بوده و ربطی به سکرَات مرگ ندارد تا با آن منافات داشته باشد.

فهرست مندرجات

- ۱ - ترجمه آیات ۸۶ تا ۹۶ سوره واقعه
- ۲ - حالات انسان در آستانه مرگ
  - ۲.۱ - حدیثی از پیامبر
  - ۲.۲ - حدیثی از امام صادق درباره روح و ریحان
- ۳ - مراد از سکرَات مرگ
- ۴ - پانویس
- ۵ - منبع

ترجمه آیات ۸۶ تا ۹۶ سوره واقعه

آیات مورد نظر پرسشگر محترم ۸۶ تا ۹۶ سوره واقعه (۵۶) می باشد که جهت بحث پیرامون آن و دقت بیشتر، لازم دیدیم نخست **ترجمه** فارسی آن را در زیر بیان کنیم.

«اگر هرگز در برابر اعمالتان جزا داده نمی شوید، پس آن (روح) را بازگردانید اگر راست می گوید! پس اگر او از مقربان باشد، در رُوح و ریحان و بهشت پر نعمت است! اما اگر از **اصحاب یمین** باشد، (به او گفته می شود:) سلام بر تو از سوی دوستانت که از اصحاب **یمین** هستند! اما اگر او از **تکذیب** کنندگان گمراه باشد، با آب جوشان دوزخ از او پذیرایی می شوید! و سرنوشت او ورود در **آتش جهنم** است، این مطلب حق و یقین است! پس به نام پروردگار بزرگت **تسبیح کن** (و او را **منزه بشمار)!**»

حالات انسان در آستانه مرگ

آیات فوق از آیتانی است که اشاره به عالم برزخ دارد؛ زیرا در آستانه مرگ که انسان آماده برای انتقال به **جهان** دیگر می شود با یکی از حالات زیر روبه رو خواهد شد: **نعمت** ها و مواهب و پاداش های الهی و **روح** و ریحان، یا **کیفر** ها و مجازات های دردناک و فراین موجود در آیات نشان می دهد که قسمتی از اینها مربوط به **قیامت** و قسمت دیگری مربوط به **قبر و برزخ** است. [۱]

← حدیثی از پیامبر

در حدیثی از رسول خدا - صلی الله علیه و آله - می خوانیم: "نخستین چیزی که به مؤمن در هنگام **وفات** بشارت داده می شود، روح و ریحان و بهشت پر نعمت است و نخستین چیزی که به **مؤمن** در قبری بشارت داده می شود، این است که به او می گویند **بشارت** باد بر تو به خشنودی خداوند، به بهشت خوش آمدی، خداوند تمام کسانی که تو را تا قبرت تشییع کرده اند، همه را آرزید و **شهادت** آنها را درباره تو **تصدیق** کرد و **دعا** ی آنها را برای آمرزشت مستجاب فرمود". [۲]

← حدیثی از امام صادق درباره روح و ریحان

همچنین ابوبصیر از **امام صادق** - علیه السلام - روایت کرده است: منظور از روح و ریحان در آیه " **قَرَوُحٌ وَ رِیحَانٌ** " روح و ریحان در قبر است؛ ولی جنت نعیم در **آخرت** است. [۳]

مراد از سکرَات مرگ

اما **سکرَات** مرگ که در پرسش به آن اشاره شد، این مربوط به پیش از مرگ و در حال جان دادن است؛ [۴] اما سختی های پس از مرگ تنها شامل حال گروه سوم (که در آیه مورد بحث به آن اشاره شد) یعنی تکذیب کنندگان می شود؛ ولی مقربان و اصحاب **یمین** از نجات یافتگان هستند. [۵] [۶] [۷] [۸] [۹]

پانویس

۱. ↑ مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۲۳، ص ۲۸۷ و ۲۸۸، دار الکتب الإسلامية، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۴ ش.
۲. ↑ سیوطی، جلال الدین، الدر المنثور فی تفسیر المأثور، ج ۶، ص ۱۶۶، کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، قم، ۱۴۰۴ ق.
۳. ↑ قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، تحقیق: موسوی جزایری، سیدطیب، ج ۲، ص ۲۵۰، دار الکتب، چاپ چهارم، قم، ۱۳۶۷ ش.
- ↑ . برای روشن شدن معنای سکرَات موت شایسته است در این رابطه به این حدیث توجه کنیم. ابن عباس روایت کرده که فاطمه زهرا - علیها السلام - به پیامبر اسلام - صلی الله علیه و آله - در وقت سکرَات موت گفت: ای پدر بزرگوار من بی تو ساعتی در دنیا صبر ندارم پس میعاد ما فردا کجا خواهد بود؟ فرمود: اول از اهل من تو خواهی بود که به من

۴. ملحق می شوی، و ميعاد بر پل صراط است که بر جهنم کشیده شده است گفت: ای پدر خدای تعالی حرام نکرده چشم و گوش ترا بر آتش؟ فرمود: بلی و لیکن من آن جا می ایستم تا امت من بگذرد....
۵. ↑ نمایه سؤال در قیامت ۳۶۴۱ (سایت: ۴۵۴۶).
۶. ↑ نمایه مهم ترین پرسش روز قیامت به اعتقاد شیعیان ۷۴۹۰ (سایت: ۷۶۷۳).
۷. ↑ نمایه برزخیان و حوادث قیامت ۴۹۰۵ (سایت: ۵۳۱۲).
۸. ↑ نمایه برزخ و زندگی برزخی ۳۸۹۱ (سایت: ۴۱۶۰).
۹. ↑ نمایه ثواب و عقاب در برزخ ۵۶۷۴ (سایت: ۶۱۴۶).

[منبع](#)

[پایگاه اسلام کوئست](#)

[رده های این صفحه : قرآن شناسی | تفسیر](#)